

Miskolc város közönsége fizeti meg a villamostársaság vidéki terjeszkedését

A Reggeli Hírlap a nagyközönség érdekeinek védelmezőjeként már ismételve szövegezte az itteni villamosvasutak tarifameleseit, különösen azért is, mert a miskolci villámítási egységek amenny is magasabbak, mint a budapestiek, tehát a folytonos tarifamelesek annál méltánytalanságnak látszik.

A tarifák helyességének megítélése nem könnyű dolog a villamossági részvénytársaság jövedelmének mérlegének ismerete nélkül. Ismerni kellene a befektetett tőkék kamati és törlesztési terheit, az illeti kiadásokat és bevételeket, szóval a termelési költségeket, valamint azt is, hogy könnyebb-e a közös költségeket, külön a villámítási és külön a vasúti fizetni terhére.

Ezen adatok ismerete nélkül nem is akarom a viteldijak abszolút magasságát bírálata tárgyává tenni, de reflexiókat akarok fűzni a villamossági részvénytársaság azaz eljárásához, hogy utóbbi időben éppen a budapesti villamosvasutakat választja követendő példának és úgy követi őket a tarifamelesekben, mint az árnyék a fényt. A nagyközönség csodálkozása és megdöbbenése e tény felett onnan származik, hogy Budapesten ugyanazon viteldijért összehasonlíthatanul nagyobb távolságokat lehet megtenni.

A következőkben még egy néhány ilyen tényállást felsorolok, melyek nem annyira közismertek, de alkalmasak arra, hogy a nagyközönség felfogását megerősítsék.

Köz tudomású dolog, hogy a budapesti villamosvasutak pályája (magas- és földalatti vasutaktól eltekintve) az egész kontinensen a legdrágább. Midőn a múlt század vége felé az európai metropolisok a lövönatu vasutakat motorikus erejű vasutakra átalakítani kezdték, az alkalmazandó rendszer tekintetében az Amerikában már teljesen kipróbált és jónak bizonyult felső vezetékes vasúti rendszer győzött, egyetlenegy város fogadta el egész Európában az alsó vezetékes rendszert, még pedig városzépészeti okokból.

Ez utóbbi rendszerrel az áramvezeték tudvalevőleg egy a vasúti sínhez alatti kanálisban fekszik. Ennek a csatornának építése és fentartása igen költséges, de különösen nagy nehézségbe ütközik a tisztántartása és vízfelenntése, úgy, hogy ez örökös üzemi zavaroknak forrása. — Budapesten két vágányú pályán lévén, két ilyen költséges csatorna építésére és fentartására volt szükség, nem csoda tehát, hogy éppen ez időn elhatározták, hogy az alsó vezetékes rendszert felhagyják, a pályát stilizált öntöttvas vagy rácsvas vezetéktartó oszlopokkal átépítik, még az alsó vezetékes rendszert, még pedig városzépészeti okokból.

Ezzel szemben a miskolci villamosvasut kezdettől fogva aránytalanul kevesebb befektetést és fentartást igénylő egyvágányú felsővezetékes vasut volt.

A budapesti villamosvasutak terepének jelentékeny része a budai oldalán van, tehát hegyi természetű, ebből kifolyólag úgy az üzem, mint a jármű-fentartás jelentékenyen drágább, mint Miskolcon, az éles kanyarulatok és a hathatósabb fékezések folytán a kocsikerekek hamarabb mennek tönkre, de a kocsi maga is többet szenved, fentartása költségesebb, de költségesebb egyáltalán a vágányzatnak komplikáltabb keresztmetszetű síneinek fentartása is, az egyszerű és olcsóbb Vignoles-rendszerű sínekkel szemben.

A járműveknek külső csínja és karbantartása ellen nem lehet Miskolcon sem méltányos kifogásunk, az azonban bizonyos, hogy a járműfentartás, illetve a forgalomban keletkezett óvhatatlan hibák helyreállítása Miskolcon olcsóbb, mint Budapesten.

Miskolc a borsodi szénmedence szélén fekszik, a szén vasúti szállításából eredő nem csekély több-költségek sokkal inkább terhelik a budapesti vasutakat, mint a miskolci villamost, de ne feledkeztünk meg a Sajtóról sem, amely a dobosai vízműben, függetlenül a szénnek árakulásától és a Máv. tarifapolitikájától, aránylag nagy és olcsó áramot szolgáltat a miskolci centralának.

A Reggeli Hírlapban az alkalommal, midőn a villámítási egységár felemeléséről szó volt, azt is olvastuk, hogy a helybeli centrálé elavultak és újítást igényelnének, nyilván ezzel akarták a magas termelési költségeket és így a magasabb egységárt megindokolni. Nézetem szerint ez az indoklás, ha valóban így történt volna, nem egészen helytálló. A centrálának vannak Babcock- és Wilcox-rendszerű kazánjai, részint lépcsős, részint Bolsani-féle rostélyokkal. Ez a kazánrendszer Németországtól eltekintve, az európai kontinensen még most is legjobban el van terjedve, ez mutatja, hogy nem lehet olyan rossz.

A villamos műüzemükre még Miskolcon túl is bővül folyton, de Miskolcon magában is olyan feladatot vállaltak, amelyre eredetileg nem gondolhattak, így pl. legutóbb a Máv. vasúti műhelynek villámítási és motorhajtási áramszolgáltatását vállalták, ez már igazán nagyobb feladat és ha ebből az okból a kazánok túlerőltetésének és hatásfokuk rosszabbodása, akkor ezt a körülményt legfeljebb a Máv-nak lehetne bekalkulálni, de semmi esetre sem lehetne a miskolci fogyasztóknak egységárait is felelőlni azon

a címen, hogy a termelési költség nagyobbodott.

A villamosáram fogyasztásának növekedése öröndetes jelenség és a kultúra haladásáról tesz tanubizonyosságot, de Miskolc város közönsége nem viselkedhet környékének a villamos hálózatába való bekapcsolásból eredő és a villamosközpont kazánjainak rosszabb hatásfoka folytán származó többköltségeket egységár vagy viteldij felemelése alakjában.

Ugy halom, hogy legutóbb a Miskolci Villamossági Részvénytársaság személynézetének illetményeit 100 százalékkal felemelte, mindazonáltal egy vádem, hogy a személynézet kiadások itt aránylagosan kisebbek, mint Budapesten már az alacsonyabb lakbér igények miatt, de valószínű, hogy a személynézet ruházata is a fővárosban, ahol a külsőre nagyobb súlyt kell helyezni, többbe kerül, mint itt Miskolcon, hasonlóképpen nagyobbak ottan a napszármok és bérek. Készséggel elismerjük, hogy az okozott gazdaságosság itt nem hogy kívánni való: hátra és az üzemnek rentabilitása már ebből az okból is itt nagyobb. — Elismerjük azt is, hogy a viteldijak még nem érték el az aranyparitást, csak hogy a 300 koronás szakaszjegy már veszedelmesen közeledik hozzá, a zürichi frankot 3500 koronának számítva,

A munkásság parlamenti képviselői újabb indítványt tesznek az indexrendszer és a létminimum bevezetésére

Szóvá teszik a béregyeztető bizottságok felállítása körüli sérelmeket is

A Reggeli Hírlap budapesti szerkesztősége jelenti telefonon.

Mint értesültünk, a szociáldemokrata párt részéről a parlament egyik legközvetlenebbi ülésén újból szóvá fogják tenni a béregyeztető bizottságok felállítása körüli tapasztalt kesedelmeket.

— A kormány — mondották munkatársainak a szociáldemokrata pártban — elfogadta Farkas István indítványát a paritásos béregyeztető bizottságok felállítására vonatkozóan és most érthetetlen módon késik a rendelet kiadása, ha a kormány nem akarja a bizottságokat felállítani, mondja meg nyíltan, de ne taktikáz-

az aranyparitást 88 százalékat, a 400 koronás vonaljegy pedig 70 százalékat már elérte — de hol van az megírva, hogy egy ilyen köntényemény, mely a város közönsége részéről több rendbeli királtságot élvez, sőt monopoliumot, korábban érje el jövedelmében az aranyparitást, mint az áramfogyasztók jelentékeny része, ugyanakkor, mikor a város közönségének legnagyobb része nem tudja a köntényeményt használni, mert nem tudja a részére magas viteldiját megfizetni.

A villamossági részvénytársaság hathatós támogatásban részesül a város közönsége részéről azáltal is, hogy a Tisza pályaudvarhoz vezető Baross miniszterteről elnevezett utca az egyetlen a villamos vasut mentén, amelynek minden járda. Ez egy régi mulasztás, mely régebb mint a villamossági részvénytársaság magá, de ez a mulasztás most már haladéktalanul volna helyrehozandó, mert a jó eszmák és erős cipők koraszaka elmúlt éppen azok részére, akik a magas viteldij folytán a villamosról leszorultak. Valóban dicső dolog volt a hámoriszép vidéket a vasúton elérhetővé tenni, de annál nagyobb és a legmélyebb elismerés kocsijára igényt tartó cselekedet lesz a Baross-utcat a villamos mentén sáros időben is járhatóvá tenni.

Ruttkai Mór
gépszemrnök.

zon a kérdés körül. A munkásság képviselői ezzel kapcsolatban újabb indítványt tesznek a létminimum és az indexrendszer bevezetésére érdekében. Indítványukat azzal támasztják alá, hogy a kormány a tisztviselők fizetésének megálapításánál már de fakto bevezette az indexrendszert és érthetetlennek tartják, hogy a dolgozó osztály többi rétegeit miért akarják elzárni megélhetesük eme feltételei elől.

A szociáldemokrata párt indítványát, értesítéstünk szerint az ellenzék tekintélyes része is támogatja, sőt az egységes pártból is több híve van az indítványnak.

Az aggteleki bűvös éjszaka

Aggtelek, augusztus 20.

Az ország minden részéből összerereglett kirándulókat, cserkészeket, különféle társadalmi egyesületeket délelőtt 11 órakor hozta a vonat Szin állomásra. Az állomás előtt a környékbeli gazdák kocsjai várták az érkezőket, kit azonnal kocsiba szállva, a regényes hegyi utakon át körülből dőlfele érkeztek az aggteleki cseppkő-barlang menházához. Gyönyörű látványt nyújtott a cserkészcsapatok fölvonulása. A szomszédos Szendrő, Szendrőlád, Perkapta, Szin és Jósavő lakosainak ezrei bandériumokban érkeztek a helyszínére. A barlang bejárata előtt elterülő nagy térséget zsúfolásig megtöltötte az ünnepi közönség. A menházánál a rendezőség konyhát állított fel. A Kárpát Egyesület az ünnepély fényének emelésére külön postát rendezett be, amelyek még aznap továbbították az aggteleki barlang részleteivel ékeskedő levelezőlapokat az egyesület bélyegzőjének lebélyegzésével. Délután három óra felé érkeztek meg a Putnok felől és Ózd felől indult vendégek. A térséget már ekkor annyira ellepte a közönség, hogy talpalatnyi hely sem volt üres.

Az ünnepély délután négy órakor kezdődött. Első pontja volt a Petőfi emléktáblájának leleplezése. A barlang bejáratánál márványtáblán örökítették meg Petőfi emlékét. A márványtáblán a következő felírás van:

„Itt, az aggteleki barlangban járt Petőfi Sándor 1845. május hó 28. án Szabó Gedeon ref. rektor kíséretében.“

Ezután az ünnepély résztvevői cigányzene és az ózdi zenekar hangversenye mellett tovább folytatták a táborozást.

Este 9 órakor a rendezőség trombitajellel adta tudtul, hogy megkezdődik az ünnepély második része. Az előírt utasítás szerint zeneszó mellett sorakoztak az egyes küldöttségek s bányászlapkákkal ellátva vonultak fel. A barlang szűk bejáratát a bányászok foglalták el, akik magasra tartott bányalámpákkal világították meg az útvonalat. Gyönyörű látványt nyújtott, amint a fölvonuló ötezer főnyi néptömeg acetilén lámpákkal és lámpionokkal vonult be a barlangba.

Az ünnepelők közül azok, akik a barlangba nem jöttek le, kint a menház előtti téren vir-

asztottak, hol a tábori tűznél a putnoki és az ózdi cigányzenekarok hangversenye mellett megkezdődött a tánc. Legények és magyar ruhás leányok énekétől visszhangzott a hatalmas térség.

Benn a barlangban, az ugynevezett Tempelvölgyben programmszerűen helyezkedett el az óriási tömeg. A hatalmas üreg fantasztikus csodáit tündéres pompába öltöztették a barlang két oldalán felállított reflektorok, bevilágítva a körülbelül 30–40 méter magas hatalmas tetőboltozatot, a lecsüngő fátolszerű függönyképződményeket.

Kürtszó után az ózdi vasgyár ének- és zenekara a Hymnusra zendített, amelyet az ünnepelők áhitattal énekeltek. Ezután a program többi pontjai következtek: Reza Dzsó főlelelárnok beszéde, Hegyi Anna operaezenekesnő dalai, Homoroczy Miklós főzinnáziumi tanár és Szathmáry István dr. előadása.

A műsor után megkezdődött a nagy színjáték, amelyet a reflektorok, a magnezium s rakéták tüze nyújtott. Az ünnepelők elmélázva álltak a csodás tünemény előtt. Pillanatnyilag elsötétült a barlang nagy ürege, majd újból csodás fényrel verte vissza a barlang cseppkőképződménye a fényugarakat. Az ózdi énekkar siri csodában rágyújtott Petőfinek „Falu végén kurta kocsmá“ című dalára. Majd újból Hegyi Anna operaezenekesnő lépett föl és elénekelte a zenekar hangjai mellett „A cigánybőr“ operett egy részletét, továbbá „Fütyöl a szél Késmárk felől“ című dalt. Elragadó élmény volt, amidőn a koromsötét dórózslap tetején egy férfi, időként reflektorokkal megvilágítva, mely párhosszal elszavalta Petőfinek „Egy gondolat bánt engemet“ című költeményét.

A közönség végül kisebb csoportokra oszolva, a hatalmas barlang rejtekeiben turautat tett, majd riadó kürtszóra az ünnepelők egy része a jósavői kijárat felé vezető 6–8 kilométeres, fantasztikus utra indult el. — A földalatti csodás birodalomban félelmes mélységek és szédítő magasba ívelő, hol elsötétülő, hol megkristálycsodaként tündöklő oszlopok, víziószerű cseppkőormok, bálványokra emlékeztető kolosszusok közt vezető uton, hajnali négy órakor ért ki a társaság a szabadba. A tuloldalon a tábor-tüzek mellett még javában zengett a csárdás és dűbörgött a boltozatos föld a magyar tánc alatt.